

УДК 657

Теслюк Денис, Роман Капустяк, Співак Сергій

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

**ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ СТРАТЕГІЧНОЇ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМСТВА**

Teslyuk Denys, Kapustyak Roman, Spivak Serhii

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

**ACCOUNTING OF THE CONCEPT OF STRATEGIC DEVELOPMENT OF THE
ENTERPRISE**

У сучасному бізнес-середовищі суб'єкти господарювання повинні виконувати завдання захисту економічних інтересів і забезпечення стабільного розвитку в довгостроковій перспективі. Одним з напрямків, що дозволяють компанії забезпечити економічну незалежність і можливість своєчасного реагування на наслідки дестабілізації економічного і політичного процесу, є стратегічне управління.

Стратегічна концепція розвитку підприємства повинна формуватися з урахуванням змін умов ведення бізнесу і необхідності враховувати стан і динаміку зовнішнього середовища. Функціональні особливості такої бізнес-структури визначають зростаючу потребу в адекватній інформаційній підтримці для планування, моніторингу та прийняття ефективних управлінських рішень, як на мікро-, так і на макрорівні.

Серед основних систем, що формують інформаційне середовище господарюючих суб'єктів, виділяється бухгалтерський облік. Однак інформація, сформована відповідно до вимог закону в його системі, має зворотну силу і в основному задовольняє інформаційні потреби про загальний фінансовий стан підприємства. Водночас бухгалтерський облік ґрунтується на формалізованих показниках, тому інформація про якісні характеристики діяльності підприємства, вплив факторів зовнішнього середовища не надається і фактичний рівень конкурентоспроможності підприємства не може бути вимірний.

Система бухгалтерського обліку формує певний набір показників, необхідних внутрішнім і зовнішнім користувачам, а також для детального вивчення фактів господарського життя підприємства, а також всебічної оцінки його розвитку. Отже, дані бухгалтерського обліку мають стратегічну спрямованість, вони необхідні для забезпечення апарату управління інформацією для прийняття рішень щодо реалізації стратегії.

Роль системи бухгалтерського обліку в стратегічному розвитку підприємства полягає в забезпеченні управлінського апарату обліковою та аналітичною інформацією, необхідною для визначення напрямку дій в рамках стратегії розвитку підприємства з мінімальними витратами зусиль на її підготовку та забезпеченні високої гнучкості обліково-аналітичного процесу в цілому. на випадок змін у довгостроковій стратегії [1, С.133].

Тому завданнями, що стоять перед системою бухгалтерського обліку, є комплексна оцінка діяльності компанії, яка одночасно контролює найбільш важливі напрямки, аналіз звітів та іншої інформації про діяльність компанії і фактори зовнішнього середовища, формування банку даних для виявлення довгострокових тенденцій з метою прогнозування перспективи його розвитку.

Вирішальною особливістю такої системи обліку є формування інформаційної бази для стратегічного обліку. Стратегічний облік-це підсистема стратегічного корпоративного управління, яка забезпечує інформаційну підтримку процесу прийняття рішень шляхом збору, реєстрації, аналізу, зберігання та передачі інформації

про зовнішнє та внутрішнє середовище для забезпечення конкурентоспроможності в короткостроковій та довгостроковій перспективі. У нестабільному економічному середовищі забезпечення конкурентоспроможності підприємства в мінливу епоху стане головною гарантією ефективного функціонування підприємства, а Стратегічний управлінський облік стане однією з основних інформаційних баз, від якої залежить своєчасність, достовірність і безвідмовність прийняття управлінських рішень [1, с.2.132].

Система стратегічного обліку забезпечує зв'язок і координацію між усіма компонентами системи управління конкурентоспроможністю підприємства, доповнює і розширює її можливості.

В рамках стратегічного напрямку дані бухгалтерського обліку повинні надавати не тільки інформацію для прийняття довгострокових управлінських рішень, а й оперативну бухгалтерську інформацію про об'єкти в зовнішньому і внутрішньому середовищі, що істотно впливає на успішність реалізації стратегії.

Забезпечують процес прийняття обґрунтованих стратегічних рішень об'єкти бухгалтерського обліку повинні включати в себе не тільки компоненти фінансового та управлінського обліку, облікову політику, а й елементи, що відображають сукупну інформацію про стратегії розвитку, організаційних структурах, показниках ефективності за видами діяльності, комплексне відображення діяльності компанії, наприклад, центр відповідальності.

Система бухгалтерського обліку повинна відповідати потребам стратегічного управління, використовуючи дані бухгалтерського обліку для аналізу ринкового середовища, надання інформації, пов'язаної з обраною стратегією розвитку, моніторингу досягнутих результатів, забезпечення зворотного зв'язку для узгодження зі стратегічними цілями і надання інформації про довгостроковий вплив різних видів діяльності.

У методологічний інструментарій стратегічного обліку доцільно включити моніторинг конкурентоспроможності підприємства на основі аналізу тенденцій, оцінку підприємства (бізнесу), методи розрахунку, бюджетування, стратегічного аналізу і т. д. важливо дотримуватися принципів послідовності та інтеграції з бухгалтерським обліком, особливо з фінансовим і управлінським обліком.

Головне, щоб отримувана в результаті стратегічна бухгалтерська інформація представляла собою конкретні рекомендації для моніторингу та координації обраної бізнес-стратегії. Враховуючи завдання, покладені на систему обліку Стратегічною концепцією розвитку підприємства, приділяючи особливу увагу достовірній звітності по всіх складових господарської діяльності підприємства і т. д.; формуванню інформації про поточний стан підприємства, динаміці розвитку і майбутньої фінансової ситуації на основі оптимального суми найбільш важливих показників.

Оцінка впливу окремих факторів на формування, використання і оборот активів і капіталу. Забезпечення внутрішнього контролю за діяльністю компанії. Формування вихідної інформаційної бази для підготовки планів розвитку підприємства.

Узагальнюючи важливість стратегічного обліку, ми враховуємо, що на його основі формується система стратегічного аналізу і створюються умови для застосування стратегічного менеджменту. За допомогою інструментів стратегічного управлінського обліку здійснюється відбір, аналіз і постійний моніторинг показників зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства. Це важливо для забезпечення своєчасного коригування існуючих стратегічних планів розвитку, зміни конкурентних переваг компаній та підвищення ефективності бізнесу. Тому перспективним напрямком досліджень є формування методологічної основи для створення системи обліку стратегічного розвитку ринкових структур.

Список використаних джерел:

1. Королюк Т., Співак С., Ратинський В. Облік в управлінні підприємством в умовах цифрової економіки. Галицький економічний вісник. 2023. Том 85. № 6. С. 88–96. URL: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.06.088.
2. Рета М.В. Стратегічний управлінський облік: концептуальні засади та використання в системі підприємства / М.В. Рета // Вісник НТУ «ХПІ». – Харків: НТУ «ХПІ». – 2014. – № 64 (1106). – С. 127– 134.
3. Королюк Т., Співак С. (2022). Сутність, значення та обліково-інформаційне забезпечення процесу контролінгу. Галицький економічний вісник, 5–6 (78–79), 58-64. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/40828/2/GEB_2022v78-79n5-6_Korolyuk_T-Essence_importance_and_accounting_58-64.pdf